PROGRAMA M st-nat

Filiera teoretică, profilul real, specializarea științe ale naturii

COMPETENȚE DE EVALUAT ȘI CONȚINUTURI

CLASA a IX-a - 4 ore/săpt. (TC+CD)

Competențe specifice

1. Identificarea, în limbaj cotidian sau în probleme de matematică, a unor noțiuni specifice logicii matematice și teoriei mulțimilor

- **2. Utilizarea** proprietăților operațiilor algebrice ale numerelor, a estimărilor și aproximărilor în contexte variate
- **3. Alegerea** formei de reprezentare a unui număr real și utilizarea unor algoritmi pentru optimizarea calculelor cu numere reale
- **4. Deducerea** unor rezultate și verificarea acestora utilizând inducția matematică sau alte raționamente logice
- 5. Redactarea rezolvării unei probleme, corelând limbajul uzual cu cel al logicii matematice și al teoriei mulțimilor
- **6. Transpunerea** unei situații-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute și interpretarea rezultatului
- **1. Recunoașterea** unor corespondențe care sunt funcții, șiruri, progresii
- **2. Utilizarea** unor modalități variate de descriere a funcțiilor în scopul caracterizării acestora
- **3. Descrierea** unor şiruri/funcţii utilizând reprezentarea geometrică a unor cazuri particulare şi raţionamentul inductiv
- **4.** Caracterizarea unor șiruri folosind diverse reprezentări (formule, grafice) sau proprietăți algebrice ale acestora
- **5. Analizarea** unor valori particulare în vederea determinării formei analitice a unei funcții definite pe ℕ prin raționament de tip inductiv
- **6.** Transpunerea unor situații-problemă în limbaj matematic utilizând funcții definite pe N
- **1. Identificarea** valorilor unei funcții folosind reprezentarea grafică a acesteia
- 2. Caracterizarea egalității a două funcții prin utilizarea unor modalități variate de descriere a functiilor
- Operarea cu funcții reprezentate în diferite moduri şi caracterizarea calitativă a acestor reprezentări
- **4.** Caracterizarea unor proprietăți ale funcțiilor numerice prin utilizarea graficelor acestora și a ecuațiilor asociate
- **5. Deducerea** unor proprietăți ale funcțiilor numerice prin lectură grafică
- **6. Analizarea** unor situații practice și descrierea lor cu ajutorul funcțiilor

Conținuturi

Mulțimi și elemente de logică matematică

- Mulţimea numerelor reale: operaţii algebrice cu numere reale, ordonarea numerelor reale, modulul unui număr real, aproximări prin lipsă sau prin adaos, partea întreagă, partea fracţionară a unui număr real; operaţii cu intervale de numere reale
- Propoziție, predicat, cuantificatori
- Operații logice elementare (negație, conjuncție, disjuncție, implicație, echivalență), corelate cu operațiile și cu relațiile dintre mulțimi (complementară, intersecție, reuniune, incluziune, egalitate); raționament prin reducere la absurd
- Inducția matematică

Şiruri

- Modalități de a defini un şir, şiruri mărginite, şiruri monotone
- Şiruri particulare: progresii aritmetice, progresii geometrice, formula termenului general în funcție de un termen dat și rație, suma primilor *n* termeni ai unei progresii
- Condiția ca n numere să fie în progresie aritmetică sau geometrică, pentru $n \ge 3$

Funcții; lecturi grafice

- Reper cartezian, produs cartezian; reprezentarea prin puncte a unui produs cartezian de mulțimi numerice; condiții algebrice pentru puncte aflate în cadrane; drepte în plan de forma x = m sau y = m, cu $m \in \mathbb{R}$
- Funcția: definiție, exemple, exemple de corespondențe care nu sunt funcții, modalități de a descrie o funcție, lecturi grafice. Egalitatea a două funcții, imaginea unei mulțimi printr-o funcție, graficul unei funcții, restricții ale unei funcții
- Funcții numerice $(F = \{f : D \to \mathbb{R}, D \subseteq \mathbb{R}\})$; reprezentarea geometrică a graficului: intersecția cu axele de coordonate, rezolvări grafice ale unor

ecuații și inecuații de forma $f(x) = g(x)$,
$(\leq, <, >, \geq)$; proprietăți ale funcțiilor numerice
introduse prin lectură grafică: mărginire,
monotonie; alte proprietăți: paritate/imparitate,
simetria graficului față de drepte de forma $x = m$,
$m \in \mathbb{R}$, periodicitate
• Compunerea funcțiilor; exemple pe funcții

- **1. Recunoașterea** funcției de gradul I descrisă în moduri diferite
- **2. Utilizarea** unor metode algebrice și grafice pentru rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor și sistemelor de ecuații
- **3. Descrierea** unor proprietăți desprinse din reprezentarea grafică a funcției de gradul I sau din rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor și sistemelor de ecuații
- **4. Exprimarea** legăturii între funcția de gradul I și reprezentarea ei geometrică
- **5. Interpretarea** graficului funcției de gradul I utilizând proprietățile algebrice ale funcției
- **6. Modelarea** unor situații concrete prin utilizarea ecuațiilor și/sau a inecuațiilor, rezolvarea problemei obținute și interpretarea rezultatului

Funcția de gradul I

numerice

- Definiție; reprezentarea grafică a funcției $f: \mathbb{R} \to \mathbb{R}$, f(x) = ax + b, unde $a, b \in \mathbb{R}$, intersecția graficului cu axele de coordonate, ecuația f(x) = 0
- Interpretarea grafică a proprietăților algebrice ale funcției: monotonia și semnul funcției; studiul monotoniei prin semnul diferenței $f(x_1) f(x_2)$ (sau prin studierea semnului raportului $\frac{f(x_1) f(x_2)}{x_1 x_2}, x_1, x_2 \in \mathbb{R}, x_1 \neq x_2)$
- Inecuații de forma $ax+b \le 0 (<,>,\ge)$ studiate pe \mathbb{R} sau pe intervale de numere reale
- Poziția relativă a două drepte, sisteme de ecuații de tipul $\begin{cases} ax + by = c \\ mx + ny = p \end{cases}$, $a,b,c,m,n,p \in \mathbb{R}$
- Sisteme de inecuații de gradul I

1. Diferențierea, prin exemple, a variației liniare de cea pătratică

- **2. Completarea** unor tabele de valori pentru trasarea graficului funcției de gradul al II-lea
- **3. Aplicarea** unor algoritmi pentru trasarea graficului funcției de gradul al II-lea (prin puncte semnificative)
- **4. Exprimarea** proprietăților unei funcții prin condiții algebrice sau geometrice
- **5. Utilizarea** relațiilor lui Viète pentru caracterizarea soluțiilor ecuației de gradul al II-lea și pentru rezolvarea unor sisteme de ecuații
- **6. Utilizarea** funcțiilor în rezolvarea unor probleme și în modelarea unor procese
- Recunoașterea corespondenței dintre seturi de date și reprezentări grafice
- **2. Determinarea** unor funcții care verifică anumite condiții precizate
- 3. Utilizarea unor algoritmi pentru rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor și a sistemelor de ecuații și pentru reprezentarea grafică a soluțiilor acestora
- **4. Exprimarea** prin reprezentări grafice a unor condiții algebrice; exprimarea prin condiții algebrice a unor reprezentări grafice
- **5. Utilizarea** unor metode algebrice sau grafice pentru determinarea sau aproximarea soluțiilor ecuației asociate funcției de gradul al II-lea

Funcția de gradul al II-lea

- Reprezentarea grafică a funcției $f: \mathbb{R} \to \mathbb{R}$, $f(x) = ax^2 + bx + c$, cu $a,b,c \in \mathbb{R}$ și $a \neq 0$, intersecția graficului cu axele de coordonate, ecuația f(x) = 0, simetria față de drepte de forma x = m, cu $m \in \mathbb{R}$
- Relațiile lui Viète, rezolvarea sistemelor de forma $\begin{cases} x + y = s \\ xy = p \end{cases}, \text{ cu } s, p \in \mathbb{R}$

Interpretarea geometrică a proprietăților algebrice ale funcției de gradul al II-lea

- Monotonie; studiul monotoniei prin semnul diferenței $f(x_1)-f(x_2)$ sau prin rata creșterii /descreșterii: $\frac{f(x_1)-f(x_2)}{x_1-x_2}, x_1, x_2 \in \mathbb{R}, x_1 \neq x_2,$
 - punct de extrem, vârful parabolei
- Poziționarea parabolei față de axa Ox, semnul funcției, inecuații de forma $ax^2 + bx + c \le 0$, $(\ge, <, >)$, $a, b, c \in \mathbb{R}$, $a \ne 0$, studiate pe \mathbb{R} sau pe intervale de numere reale, interpretare geometrică: imagini ale unor intervale (proiecțiile unor porțiuni

informatiilor 6. Interpretarea continute reprezentări grafice prin utilizarea de estimări, aproximări și strategii de optimizare

de parabolă pe axa O_V)

Poziția relativă a unei drepte față de o parabolă: rezolvarea sistemelor de forma $\begin{cases} mx + n = y \\ ax^2 + bx + c = y \end{cases}$, $a,b,c,m,n \in \mathbb{R}$

- 1. Identificarea unor elemente de geometrie vectorială în diferite contexte
- 2. Transpunerea unor operații cu vectori în contexte geometrice date
- 3. Utilizarea operațiilor cu vectori pentru a descrie o problemă practică
- 4. Utilizarea limbajului calculului vectorial pentru a descrie configurații geometrice
- 5. Identificarea condițiilor necesare pentru ca o configuratie geometrică să verifice cerinte date
- 6. Aplicarea calculului vectorial în rezolvarea unor probleme de fizică
- 1. Descrierea sintetică vectorială sau proprietăților unor configurații geometrice în plan
- 2. Caracterizarea sintetică sau/și vectorială a unei configurații geometrice date
- 3. Alegerea metodei adecvate de rezolvare a problemelor de coliniaritate, concurență sau paralelism
- 4. Trecerea de la caracterizarea sintetică la cea vectorială (si invers) într-o configurație geometrică dată
- 5. Interpretarea coliniarității, concurenței sau paralelismului în relație cu proprietățile sintetice sau vectoriale ale unor configurații geometrice
- 6. Analizarea comparativă rezolvărilor vectorială și sintetică ale aceleiași probleme
- 1. Identificarea legăturilor între coordonate unghiulare, coordonate metrice si coordonate carteziene pe cercul trigonometric
- 2. Calcularea unor măsuri de unghiuri și arce utilizând relatii trigonometrice
- 3. Determinarea măsurii unor unghiuri si a lungimii unor segmente utilizând relații metrice
- 4. Caracterizarea unor configurații geometrice plane utilizând calculul trigonometric
- 5. Determinarea unor proprietăți ale funcțiilor trigonometrice prin lecturi grafice
- **6. Optimizarea** calculului trigonometric prin alegerea adecvată a formulelor

Vectori în plan

- Segment orientat, vectori, vectori coliniari
- Operații cu vectori: adunarea (regula triunghiului, regula paralelogramului), proprietăți ale operației de adunare; înmulțirea cu un scalar, proprietăți ale înmulțirii cu un scalar; condiția de coliniaritate, descompunerea după doi vectori necoliniari

Coliniaritate, concurență, paralelism calcul vectorial în geometria plană

- Vectorul de poziție a unui punct
- Vectorul de poziție a punctului care împarte un segment într-un raport dat, teorema lui Thales (condiții de paralelism)
- Vectorul de poziție a centrului de greutate al unui triunghi (concurența medianelor unui triunghi)
- Teorema lui Menelau, teorema lui Ceva

Elemente de trigonometrie

Cercul trigonometric, definirea funcțiilor trigonometrice: $\sin : [0, 2\pi] \rightarrow [-1, 1]$,

$$\cos: [0, 2\pi] \to [-1, 1], \ \operatorname{tg}: [0, \pi] \setminus \left\{\frac{\pi}{2}\right\} \to \mathbb{R},$$
$$\operatorname{ctg}: (0, \pi) \to \mathbb{R}$$

Definirea funcțiilor trigonometrice:

sin:
$$\mathbb{R} \to [-1,1]$$
, cos: $\mathbb{R} \to [-1,1]$, tg: $\mathbb{R} \setminus D \to \mathbb{R}$,
cu $D = \left\{ \frac{\pi}{2} + k\pi \middle| k \in \mathbb{Z} \right\}$, ctg: $\mathbb{R} \setminus D \to \mathbb{R}$, cu
$$D = \left\{ k\pi \middle| k \in \mathbb{Z} \right\}$$

Reducerea la primul cadran; formule trigonometrice: $\sin(a+b)$, $\sin(a-b)$, $\cos(a+b)$, $\cos(a-b)$, $\sin 2a$, $\cos 2a$, $\sin a + \sin b$, $\sin a - \sin b$, $\cos a + \cos b$, $\cos a - \cos b$ (transformarea sumei în produs)

- Identificarea unor metode posibile în rezolvarea problemelor de geometrie
- **2. Aplicarea** unor metode diverse pentru determinarea unor distanțe, a unor măsuri de unghiuri si a unor arii
- **3. Prelucrarea** informațiilor oferite de o configurație geometrică pentru deducerea unor proprietăți ale acesteia
- **4. Analizarea** unor configurații geometrice pentru alegerea algoritmilor de rezolvare
- **5. Aplicarea** unor metode variate pentru optimizarea calculelor de distanțe, de măsuri de unghiuri și de arii
- **6. Modelarea** unor configurații geometrice utilizând metode vectoriale sau sintetice

Aplicații ale trigonometriei și ale produsului scalar a doi vectori în geometria plană

- Produsul scalar a doi vectori: definiție, proprietăți.
 Aplicații: teorema cosinusului, condiții de perpendicularitate, rezolvarea triunghiului dreptunghic
- Aplicații vectoriale şi trigonometrice în geometrie: teorema sinusurilor, rezolvarea triunghiurilor oarecare
- Calcularea razei cercului înscris şi a razei cercului circumscris în triunghi, calcularea lungimilor unor segmente importante din triunghi, calcularea unor arii

CLASA a X-a - 4 ore/săpt. (TC+CD)

Competente specifice

- **1. Identificarea** caracteristicilor tipurilor de numere utilizate în algebră și a formei de scriere a unui număr real în contexte specifice
- **2. Determinarea** echivalenței între forme diferite de scriere a unui număr, compararea și ordonarea numerelor reale
- **3. Aplicarea** unor algoritmi specifici calculului cu numere reale sau complexe pentru optimizarea unor calcule și în rezolvarea de ecuații
- **4. Alegerea** formei de reprezentare a unui număr real sau complex în funcție de contexte în vederea optimizării calculelor
- **5. Alegerea** strategiilor de rezolvare în vederea optimizării calculelor
- **6. Determinarea** unor analogii între proprietățile operațiilor cu numere reale sau complexe scrise în forme variate și utilizarea acestora în rezolvarea unor ecuatii
- 1. Trasarea prin puncte a graficelor unor funcții
- 2. Prelucrarea informațiilor ilustrate prin graficul unei funcții în scopul deducerii unor proprietăți algebrice ale acesteia (monotonie, semn, bijectivitate, inversabilitate, convexitate)
- **3. Utilizarea** de proprietăți ale funcțiilor în trasarea graficelor și rezolvarea de ecuații
- **4. Exprimarea** în limbaj matematic a unor situații concrete și reprezentarea prin grafice a unor funcții care descriu situații practice
- **5. Interpretarea**, pe baza lecturii grafice, a proprietăților algebrice ale funcțiilor
- **6. Utilizarea** echivalenței dintre bijectivitate și inversabilitate în trasarea unor grafice și în rezolvarea unor ecuații algebrice și trigonometrice

Conținuturi Mulțimi de numere

- Numere reale: proprietăți ale puterilor cu exponent rațional, irațional și real ale unui număr pozitiv nenul, aproximări raționale pentru numere reale
- Radical de ordin n ($n \in \mathbb{N}$ şi $n \ge 2$) dintr-un număr, proprietăți ale radicalilor
- Noțiunea de logaritm, proprietăți ale logaritmilor, calcule cu logaritmi, operația de logaritmare
- Mulţimea C. Numere complexe sub formă algebrică, conjugatul unui număr complex, operații cu numere complexe. Interpretarea geometrică a operațiilor de adunare și de scădere a numerelor complexe și a înmulţirii acestora cu un număr real
- Rezolvarea în \mathbb{C} a ecuației de gradul al doilea având coeficienți reali. Ecuații bipătrate

Funcții și ecuații

- Funcția putere cu exponent natural: $f: \mathbb{R} \to D$, $f(x) = x^n$, $n \in \mathbb{N}$ și $n \ge 2$ și funcția radical: $f: D \to \mathbb{R}$, $f(x) = \sqrt[n]{x}$, $n \in \mathbb{N}$ și $n \ge 2$, unde $D = [0, +\infty)$ pentru n par și $D = \mathbb{R}$ pentru n impar
- Funcția exponențială: $f: \mathbb{R} \to (0, +\infty)$,

$$f(x) = a^x$$
, $a \in (0, +\infty)$, $a \ne 1$ și

funcția logaritmică: $f:(0,+\infty) \to \mathbb{R}$,

$$f(x) = \log_a x, \ a \in (0, +\infty), \ a \neq 1$$

- Injectivitate, surjectivitate, bijectivitate; funcții inversabile: definiție, proprietăți grafice, condiția necesară și suficientă ca o funcție să fie inversabilă
- Funcții trigonometrice directe și inverse
- Rezolvări de ecuații folosind proprietățile funcțiilor:

1.	Ecuații care conțin radicali de ordinul 2 sau	
	de ordinul 3	

- 2. Ecuații exponențiale, ecuații logaritmice
- **3.** Ecuații trigonometrice:

$$\sin x = a, \cos x = a, a \in [-1,1],$$

$$\operatorname{tg} x = a, \operatorname{ctg} x = a, a \in \mathbb{R},$$

$$\sin f(x) = \sin g(x), \cos f(x) = \cos g(x),$$

$$\operatorname{tg} f(x) = \operatorname{tg} g(x), \operatorname{ctg} f(x) = \operatorname{ctg} g(x)$$

Notă: Pentru toate tipurile de funcții se vor studia: intersecția cu axele de coordonate, ecuația f(x)=0, reprezentarea grafică prin puncte, simetrie, lectura grafică a proprietăților algebrice ale funcțiilor: monotonie, bijectivitate, inversabilitate, semn, convexitate

- 1. Diferențierea problemelor în funcție de numărul de solutii admise
- **2. Identificarea** tipului de formulă de numărare adecvată unei situații-problemă date
- **3. Utilizarea** unor formule combinatoriale în raționamente de tip inductiv
- **4. Exprimarea**, în moduri diferite, a caracteristicilor unor probleme în scopul simplificării modului de numărare
- **5. Interpretarea** unor situații-problemă având conținut practic cu ajutorul funcțiilor și a elementelor de combinatorică
- **6. Alegerea** strategiilor de rezolvare a unor situații practice în scopul optimizării rezultatelor

Metode de numărare

- Mulțimi finite ordonate. Numărul funcțiilor $f: A \rightarrow B$, unde A și B sunt mulțimi finite
- Permutări
 - numărul de mulțimi ordonate care se obțin prin ordonarea unei mulțimi finite cu *n* elemente
 - numărul funcțiilor bijective $f: A \rightarrow B$, unde A și B sunt mulțimi finite
- Aranjamente
 - numărul submulțimilor ordonate cu câte k elemente fiecare, $k \le n$, care se pot forma cu cele n elemente ale unei mulțimi finite
 - numărul funcțiilor injective $f: A \rightarrow B$, unde A și B sunt mulțimi finite
- Combinări numărul submulțimilor cu câte k elemente, unde 0≤k≤n, ale unei mulțimi finite cu n elemente. Proprietăți: formula combinărilor complementare, numărul tuturor submulțimilor unei multimi cu n elemente
- Binomul lui Newton

1. Recunoașterea unor date de tip probabilistic sau statistic în situații concrete

- **2. Interpretarea** primară a datelor statistice sau probabilistice cu ajutorul calculului financiar, al graficelor și al diagramelor
- **3. Utilizarea** unor algoritmi specifici calculului financiar, statisticii sau probabilităților pentru analiza de caz
- **4. Transpunerea** în limbaj matematic prin mijloace statistice sau probabilistice a unor probleme practice
- **5. Analizarea** și **interpretarea** unor situații practice cu ajutorul conceptelor statistice sau probabilistice
- 6. Corelarea datelor statistice sau probabilistice în scopul predicției comportării unui sistem prin analogie cu modul de comportare în situații studiate
- **1. Descrierea** unor configurații geometrice analitic sau utilizând vectori
- 2. Descrierea analitică, sintetică sau vectorială a

Matematici financiare

- Elemente de calcul financiar: procente, dobânzi, TVA
- Culegerea, clasificarea şi prelucrarea datelor statistice: date statistice, reprezentarea grafică a datelor statistice
- Interpretarea datelor statistice prin parametri de poziție: medii, dispersia, abateri de la medie
- Evenimente aleatoare egal probabile, operații cu evenimente, probabilitatea unui eveniment compus din evenimente egal probabile

Notă: Aplicațiile vor fi din domeniul financiar: profit, preț de cost al unui produs, amortizări de investiții, tipuri de credite, metode de finanțare, buget personal, buget familial.

Geometrie

• Reper cartezian în plan, coordonatele unui vector

relațiilor de paralelism și de perpendicularitate

- 3. Utilizarea informațiilor oferite de o configurație geometrică pentru deducerea unor proprietăți ale acesteia și calcularea unor distanțe și a unor arii
- **4. Exprimarea** analitică, sintetică sau vectorială a caracteristicilor matematice ale unei configurații geometrice
- **5. Interpretarea** perpendicularității în relație cu paralelismul și minimul distanței
- **6. Modelarea** unor configurații geometrice analitic, sintetic sau vectorial

în plan, coordonatele sumei vectoriale, coordonatele produsului dintre un vector și un număr real, coordonate carteziene ale unui punct din plan, distanța dintre două puncte în plan

- Ecuații ale dreptei în plan determinate de un punct și de o direcție dată și ale dreptei determinate de două puncte distincte
- Condiții de paralelism, condiții de perpendicularitate a două drepte din plan; calcularea unor distanțe şi a unor arii

CLASA a XI-a - 3 ore/săpt.

Competențe specifice

- 1. Identificarea unor situații practice concrete, care necesită asocierea unui tabel de date cu reprezentarea matriceală a unui proces specific domeniului economic sau tehnic
- **2. Asocierea** unui tabel de date cu reprezentarea matriceală a unui proces
- **3. Aplicarea** algoritmilor de calcul cu matrice în situații practice
- **4. Rezolvarea** unor sisteme utilizând algoritmi specifici
- **5. Stabilirea** unor condiții de existență și/sau compatibilitate a unor sisteme și identificarea unor metode adecvate de rezolvare a acestora
- **6. Optimizarea** rezolvării unor probleme sau situații-problemă prin alegerea unor strategii și metode adecvate (de tip algebric, vectorial, analitic, sintetic)
- 1. Caracterizarea unor funcții utilizând reprezentarea geometrică a unor cazuri particulare
- **2. Interpretarea** unor proprietăți ale funcțiilor cu ajutorul reprezentărilor grafice
- **3. Aplicarea** unor algoritmi specifici calculului diferențial în rezolvarea unor probleme
- **4. Exprimarea** cu ajutorul noțiunilor de limită, continuitate, derivabilitate, monotonie, a unor proprietăți cantitative şi/sau calitative ale unei functii
- **5. Utilizarea** reprezentării grafice a unei funcții pentru verificarea unor rezultate și pentru identificarea unor proprietăți
- **6. Determinarea** unor optimuri situaționale prin aplicarea calculului diferențial în probleme practice

Conținuturi

ELEMENTE DE CALCUL MATRICEAL ȘI SISTEME DE ECUAȚII LINIARE

Matrice

- Tabel de tip matriceal. Matrice, mulţimi de matrice
- Operații cu matrice: adunarea, înmulțirea, înmulțirea unei matrice cu un scalar, proprietăți

Determinanți

 Determinantul unei matrice pătratice de ordin cel mult 3, proprietăți

Sisteme de ecuații liniare

- Matrice inversabile din $\mathcal{M}_n(\mathbb{C})$, $n = \overline{2,3}$
- Ecuatii matriceale
- Sisteme liniare cu cel mult 3 necunoscute; forma matriceală a unui sistem liniar
- Metoda Cramer de rezolvare a sistemelor liniare
- Aplicații: ecuația unei drepte determinate de două puncte distincte, aria unui triunghi şi coliniaritatea a trei puncte în plan

Elemente de analiză matematică Limite de funcții

- Noţiuni elementare despre mulţimi de puncte pe dreapta reală: intervale, mărginire, vecinătăţi, dreapta încheiată, simbolurile +∞ şi -∞
- Limite de funcții: interpretarea grafică a limitei unei funcții într-un punct utilizând vecinătăți, limite laterale
- Calculul limitelor pentru funcția de gradul I, funcția de gradul al II-lea, funcția logaritmică, exponențială, funcția putere $(n=\overline{2,3})$, funcția radical $(n=\overline{2,3})$, funcția raport de două funcții cu grad cel mult 2; cazuri exceptate la calculul

limitelor de funcții: $\frac{0}{0}, \frac{\infty}{\infty}, 0 \cdot \infty$

• Asimptotele graficului funcțiilor studiate: asimptote verticale, orizontale și oblice

Funcții continue

• Continuitatea unei funcții într-un punct al domeniului de definiție, funcții continue,

- interpretarea grafică a continuității unei funcții, operații cu funcții continue
- Proprietatea lui Darboux, semnul unei funcții continue pe un interval de numere reale

Functii derivabile

- Tangenta la o curbă. Derivata unei funcții într-un punct, funcții derivabile
- Operații cu funcții derivabile, calculul derivatelor de ordin I şi al II-lea pentru funcțiile studiate
- Regulile lui l'Hospital pentru cazurile $\frac{0}{0}, \frac{\infty}{\infty}$

Studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor

- Rolul derivatelor de ordin I şi de ordinul al II-lea în studiul funcțiilor: monotonie, puncte de extrem, concavitate, convexitate
- Reprezentarea grafică a funcțiilor

Notă:

- Se utilizează exprimarea "proprietatea lui …", "regula lui …", pentru a sublinia faptul că se face referire la un rezultat matematic utilizat în aplicații, dar a cărui demonstrație este în afara programei.

CLASA a XII-a - 3 ore/săpt.

Competente specifice

- Recunoaşterea structurilor algebrice, a mulţimilor de numere, de polinoame şi de matrice
- **2.1.Identificarea** unei structuri algebrice prin verificarea proprietăților acesteia
- **2.2. Determinarea** și verificarea proprietăților unei structuri
- **3.1.Verificarea** faptului că o funcție dată este morfism sau izomorfism
- **3.2**. **Aplicarea** unor algoritmi în calculul polinomial sau în rezolvarea ecuațiilor algebrice
- **4. Explicarea** modului în care sunt utilizate, în calcule specifice, proprietățile operațiilor unei structuri algebrice
- **5.1.Utilizarea** structurilor algebrice în rezolvarea de probleme practice
- **5.2.Determinarea** unor polinoame sau ecuații algebrice care îndeplinesc condiții date
- **6.1.Exprimarea** unor probleme practice, folosind structuri algebrice sau calcul polinomial
- **6.2.Aplicarea**, prin analogie, în calcule cu polinoame, a metodelor de lucru din aritmetica numerelor

Continuturi

ELEMENTE DE ALGEBRĂ Grupuri

- Lege de compoziție internă, tabla operației
- Grup, exemple: grupuri numerice, grupuri de matrice, grupul aditiv al claselor de resturi modulo *n*
- Morfism şi izomorfism de grupuri

Inele și corpuri

- Inel, exemple: inele numerice $(\mathbb{Z}, \mathbb{Q}, \mathbb{R}, \mathbb{C})$, \mathbb{Z}_n , inele de matrice, inele de funcții reale
- Corp, exemple: corpuri numerice (Q, R, C), Z_p,
 p prim

Inele de polinoame cu coeficienți într-un corp comutativ (\mathbb{Q} , \mathbb{R} , \mathbb{C} , \mathbb{Z}_p , p prim)

- Forma algebrică a unui polinom, operații (adunarea, înmulțirea, înmulțirea cu un scalar)
- Teorema împărțirii cu rest; împărțirea polinoamelor, împărțirea cu X-a, schema lui Horner
- Divizibilitatea polinoamelor, teorema lui Bézout; c.m.m.d.c. și c.m.m.m.c. al unor polinoame, descompunerea unor polinoame în factori ireductibili
- Rădăcini ale polinoamelor, relațiile lui Viète pentru polinoame de grad cel mult 4
- Rezolvarea ecuațiilor algebrice având coeficienți în \mathbb{Z} , \mathbb{Q} , \mathbb{R} , \mathbb{C} , ecuații binome, ecuații bipătrate, ecuații reciproce

- 1. Identificarea legăturilor dintre o funcție continuă și derivata sau primitiva acesteia
- Stabilirea unor proprietăți ale calculului integral, prin analogie cu proprietăți ale calculului diferențial
- **3. Utilizarea** algoritmilor pentru calcularea unor integrale definite
- **4. Explicarea** opțiunilor de calcul al integralelor definite, în scopul optimizării soluțiilor
- **5. Determinarea** ariei unei suprafețe plane și a volumului unui corp, folosind calculul integral și compararea rezultatelor cu cele obținute prin aplicarea unor formule cunoscute din geometrie
- **6. Aplicarea** calculului diferențial sau integral în probleme practice

ELEMENTE DE ANALIZĂ MATEMATICĂ

- Probleme care conduc la noţiunea de integrală **Primitive** (antiderivate)
- Primitivele unei funcții definite pe un interval. Integrala nedefinită a unei funcții continue, proprietatea de liniaritate a integralei nedefinite. Primitive uzuale

Integrala definită

- Definirea integralei Riemann a unei funcții continue prin formula Leibniz-Newton
- Proprietăți ale integralei definite: liniaritate, monotonie, aditivitate în raport cu intervalul de integrare
- Metode de calcul al integralelor definite: integrarea prin părți, integrarea prin schimbare de variabilă. Calculul integralelor de forma

$$\int_{a}^{b} \frac{P(x)}{Q(x)} dx$$
, grad $Q \le 4$ prin metoda descompunerii

în fracții simple

Aplicații ale integralei definite

- Aria unei suprafețe plane
- Volumului unui corp de rotație

Notă: Se utilizează exprimarea "proprietate" sau "regulă" pentru a sublinia faptul că se face referire la un rezultat matematic utilizat în aplicații, dar a cărui demonstrație este în afara programei.